

מהלואי הושן

יוצא לאור ע"י מכון אבני הושן

חידושי ושיעורי מורינו
הגאון רבי שמואל ניימאן שליט"א
אב"ד אבני הושן – מאנסי

מכון
אבני
הושן

ו

פרשת לך לך | תשפ"ב

נתגב ע"י הרוצה בעילום שמו לזכותו והצלחתו בכל הענינים

עניני הפרשה

מעשה אבות סימן לבנים [א]

מעשי אבות סימן לבנים

אין זה נכלל בהמעשה 'אבות' שהם ניסן לבנים כמבואר, ומשום זאת אין דבר זה מובא בכתוב. ואכן כאן בפרשת לך לך לאחר המעשה בעיר כשדים מתחיל הכתוב לדבר בענין סדר המעשים והשתלשלות העניינים שהיו לאברהם אבינו, שהיו בהם מעשה אבות סימן לבנים.

ועתה נצלול למים רבים במקראי קודש הללו, ונעלה מרגניתא טבתא בס"ד מה דרואים בפרשיות הללו בענין מעשי אבות סימן לבנים.

מעשי אבות סימן לבנים ביציאת אברהם אבינו מארצו וממולדתו לעבר ארץ ישראל

בתוה"ק (בראשית י"ב א' ד' ה'ו') כ' ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומביתך אביך אל הארץ אשר אראך... וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן... ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען. ויעבור אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז בארץ.

היינו דאברהם אבינו יצא מארצו וממולדתו לעבר ארץ כנען שהוא ארץ ישראל, והלך בדרכו והגיע עד לשכם, והפסוק מדגיש עוד ואומר 'והכנעני אז בארץ'.

ביאת כלל ישראל להר גריזים והר עיבל בכניסתם לארץ

והנראה בענין מעשי אבות סימן לבנים בהא, דכשעברו כלל ישראל את הירדן ונכנסו לארץ, המה

סיפורי מעשיות מסדר תולדותיהם וחייהם של האבות הקדושים בלי שום מהות ומשמעות, אלא לומר בזה 'בשביל ישראל' שמעשה האבות ירמז למעשיהם אשר יקרה עם ישראל שהם בניהם של האבות הקדושים. וכיון שכן, הרי מעשים ומקרים שאין בו סימן לבנים, אין זה כתוב בתורה הקדושה.

ענין אור כשדים

והסיבה שאכן אין במעשה אור כשדים סימן לבנים הוא משום דדייקא מעשה 'אבות' - דהיינו כשהם כבר בדרגת אבות - הוא סימן לבנים. ולכן י"ל שקודם המעשה של אור כשדים עדיין לא היה אברהם בדרגה הגדולה הלז שיקרא בשם 'אבות', ודייקא ע"י המעשה הכביר ההיא נעשה המהות של אברהם אבינו, בזזה שנשרף כל כולו בעבור שהיה נאמן לקונו ויוצרו, בזזה נתעלה הוא למהות הקדוש של אברהם אבינו שאין לנו כלל קצה השגה בעוצם האנוש הזה.

וכמו שכתוב הרמב"ן עה"פ (שם ט"ו ז') אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה, וז"ל: כי מעת הוציאנו אותו מאור כשדים היה הרצון לפנינו יתעלה שיגדלנו ויתן לו הארץ ההיא, עכ"ל. והכוונה במה שכ' מעת הוציאנו מאור כשדים הוא על מעשה ההשכלה לכבשן האש שהיה באור כשדים, ובזה נהיה הרצון לפני הקב"ה שיגדלנו ויתן לו את ארץ ישראל לירושה, והוא יהיה אב וראש וראשון שיצא ממנו כלל ישראל.

לכך בענין אור כשדים, הגם שיש בזה מסירות נפש רב ועצום של אברהם אבינו להשם יתברך ויתעלה, שנשרף בכבשן אש בעבור אמונתו בהקב"ה, מכל מקום

דבר תימה דאינו מוזכר בתורה מעניין כבשן האש

בפרשת פרשת לך לך טוב והולך ענין הפרשה אודות גודל מסירת נפשו של אברהם אבינו ע"ה להקב"ה, ובכלל הניסיונות שנתנסה ועמד בהן בגבורה למען קונו ויוצרו.

ודבר תימה הוא, דהמעשה הנשגב שהיה עמו באור כשדים שהשליכוהו נמרוד לכבשן האש בעבור שעמד באמונתו להקב"ה, וכלשון רש"י (בראשית י"א כ"ח) שקבל תרח על אברהם בנו לפני נמרוד על שכתת את צלמיו, והשליכהו לכבשן האש, וזו ממדרש רבה (ל"ח י"ג), דבר זה כלל לא מובא בלשון הכתוב ולא מוזכר כלל בתורה מענין רבתי זה שנשרף אברהם אבינו והושלך לכבשן האש בעבור שהיה נאמן לקונו.

תולדות חייהם של האבות הקדושים משום מעשה אבות סימן לבנים

ואמינא, דבזה היא הראיה המעולה לזה שאמרו ז"ל בקודשם 'מעשה אבות סימן לבנים', והיינו דכל מה דאירע לאבות הרי זה סימן שיארע וכן יעשה לבניהם אחריהם בדורות הבאים. ולכך, כוונת התורה בהזכרת מעשיהם ומאורעות חייהם של האבות הקדושים אינו משום סיפורי מעשיות גרידא, אלא לרמז ולומר דהמעשים הללו שארעו להאבות הרי זה יארע גם עם הבנים.

וכמו שאמרו ז"ל (מדרש רבה בראשית א' א') בראשית - בשביל התורה שנקראת ראשית דרכה, ובשביל ישראל שנקראו ראשית תבואתה. והיינו דאין בתורה



מעשי אבות סימן לבנים - אבות דייקא

והנראה לומר ביאור חדש בענין מעשה אבות סימן לבנים, במעשה ביאת אברהם אבינו לארץ ישראל.

ונקדים בזה מה דאמרו חז"ל בברכות (טו:) **'אין קורין אבות לשלושה'** ובמפרשים אמרו דירמוז הדבר לזה, שענין מעשי אבות סימן לבנים קאי דייקא על מעשי השלשה אבות שהם אברהם יצחק ויעקב בלבד, דאין קורין אבות אלא לשלושה, וממעשי השבטים אין בזה סימן ורמז לדורת הבאים, אלא דייקא ממעשה שלושה האבות לבד.

יוצא דהסימן לבנים התחיל מיד ב"ב שבטי י-ה, דבהם נגמר האבות והתחיל הבנים, ולכן מוסבר יותר לומר דהסימן לבנים קאי דייקא על ראשיתן של הבנים דהם השבטי י-ה. ונוכל לומר דבהם חזינן סימן יפה לבנים במעשי האב אברהם אבינו בביאתו לארץ ישראל.

חידוש הרמב"ן דאברהם אבינו נולד בחרן

דהנה הרמב"ן מפרש **לדידת אברהם אבינו בחרן** הייתה, וז"ל: אבל העיקר כבר ידעת אותו ממה שכתבנו בסדר שלפני זה, **כי חרן הוא ארצו, ושם מלדתו** (של אברהם אבינו) והיא ארץ אבותיו מעולם, ע"כ. ואברהם אבינו יצא מחרן מולדתו והגיע לארץ ישראל, (ועי"ש בדבריו הקדושים בסוף פרשת נח, האיך שמבאר מקראי קודש בפרשיות אלו לפי דבריו זה).

והמעשי אבות סימן לבנים היא, דגם בצאצאיו שבטי י-ה **המה נולדו** (כולם לבר מבנימין) **בחרן**, דחרן הייתה מקום מושבו של לבן וכלשון הכתוב (כאן כ"ח י) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה - לעבר מקומו של לבן, ושמה נולדו לו השבטים הקדושים.

מעשי אבות סימן לבנים

והרי זה ממש מעשי אבות של אברהם אבינו, שנולד בחרן והלך לעבר ארץ ישראל והגיע לשכם, וכדברים הללו היה סימן לבנים דגם לשבטים אירע כן, שבצאתם מחרן מקום מולדתם לעבר ארץ ישראל, באו והגיעו לעיר שכם. והכל יבוא על מכונו ויישובו.

והנה לפי זה יקשה לן, דיוצא עתה דאין הסימן לבנים כסדר המעשה אבות, דהלא **ביאת אברהם אבינו לארץ ישראל והגעתו לשכם** הרי מרמז על **ביאת כלל ישראל לארץ ישראל וביאתם למקום הר גריזים והר עיבל**, וירידתו שירד **'אחר כך' אברהם אבינו למצרים** הרי"ז מרמז על **ירידת השבטים למצרים** שהיה הרבה שנים **'טרם'** ביאת כלל ישראל לארץ ישראל, יוצא דאין סדר המעשה אבות כסדר הסימן לבנים.

דברי הרמב"ן במעשה ירידת אברהם אבינו למצרים מפני הרעב

ונראה לומר בזה, בהקדם דברי הרמב"ן הכא (פסוק י) בענין ירידת אברהם אבינו למצרים וז"ל: **גם יציאתו מן הארץ שנצטווה עליה בתחילה מפני הרעב עון אשר חטא (אברהם אבינו), כי האלוקים ברעב יפדנו ממות, ועל המעשה הזה נגזר על זרעו הגלות בארץ מצרים ביד פרעה, ע"כ.** דהרמב"ן לומד פשט דמחמת שלא בטח אברהם אבינו בהקב"ה וירד למצרים, לכך נגזר על בניו בעת ההיא שגם המה יצטרכו לרדת למצרים ולגלות שמה.

יוצא לפי זה כפתור ופרח, דאכן **במציאות הדברים** ירדו מקודם השבטים למצרים ורק אחר כך הייתה ביאת כלל ישראל לארץ ישראל. אמנם **במחשבת עליון** היה סדר הדברים באופן אחר, דבמחשבה הייתה דיכנסו כלל ישראל לארץ ישראל מיד, ורק אחר כך כשירד אברהם אבינו למצרים נגזר על בניו דגם המה ירדו למצרים, ועכשיו יש בזה דסדר המעשה אבות סימן לבנים הרי הוא מסודר נכון מאוד לפי מחשבת עליון, דביאת אברהם אבינו לארץ מרמז על ביאת ישראל לארץ ישראל וכך היה במחשבה **תחילה**, ורק **לאחר מכן** כשירד אברהם אבינו למצרים, **גזר הבורא ית"ש במחשבתו** שגם צאצאיו ירדו למצרים, וגזירה זו הייתה אחרי שכבר הוקבע ברצון הבורא לביאת ישראל לארץ ישראל.

אין מקרא יוצא מידי פשוטו

אמנם עדיין אנו צריכים לבאר ולדון על **פי פשוטו של מקרא**, וכמו שאמרו חז"ל (שבת סג; יבמות יא; ודף כד.) אין מקרא יוצא מדי פשוטו.

ולפי פשטות הכתוב ירידתו של אברהם אבינו למצרים הייתה בלי חטא, וגם ירידת בניו למצרים לא הייתה בעבור חטא מסוים, נמצא דלפי פשוטו אכן נראה דסדר השתלשלות העניינים כבר היה מוכן מפי עליון על פי סדר הרגיל של ירידתם ישראל למצרים ואחר כך כניסתם לארץ, ויצא שוב דאין סדר מעשי האבות כפי סדר הסימן לבנים, דמעשי אבות היה ביאת אאע"ה לארץ ישראל ואח"כ ירידתו למצרים, והסימן לבנים היה בסדר דמקודם ירדו למצרים ורק אח"כ באו לארץ.

הלכו מיד לעבר הר גריזים והר עיבל, וכלשון הכתוב (דברים כ"ז, י"ב י"ג) **אלה יעמדו לברך את העם על הר גריזים 'בעברכם את הירדן' שמעון ולוי ויהודה ויששכר ויוסף ובנימן.** ואלה יעמדו על הקללה בהר עיבל **ראובן גד ואשר וזבולון דן ונפתלי.** והר גריזים והר עיבל המה סמוך ונראה לעיר שכם.

וכלל ישראל הלכו לשם **מיד כשעברו את הירדן** וכמובא בפסוק, עוד טרם כיבוש הארץ מהז' עממין דהיו שם עדיין ושלטו בארץ.

(ובביאור הדבר מה שאמר להם הקב"ה ללכת מיד להר גריזים והר עיבל ולומר שם את הברכות והקללות, ולא להמתין עד לאחר כיבוש הארץ מיד ה' עמים, יש לומר, דהלא העמים הללו בכלל והכנענים בפרט, היו מעשיהם מעשים מוגזרים וירודים ביותר, וחשש הקב"ה דכשיבואו ישראל לארץ, ויקח להם זמן עד שיכבשו את הארץ ויגרשו את ה' עמים מן הארץ, אהכי ואדאכי יכול להיות שהתנהגותם של העמים תשפיע לרעה על ישראל וילמדו ממעשיהם הרעים, לכך אמר הקב"ה, דתיכף ומיד בכניסתם לארץ יתנו ברכה וקללה, לשמור ולהזהיר את ישראל להתנהג בטובה כראוי וכיאות, ולא ללמוד ממעשיהם הרעים של השבעה עמים והכנענים).

סימן לבנים כמעשה האבות

והדברים הללו היה ממש סימן לבנים ממעשה אברהם אביהם, דגם הוא מיד כשנכנס לארץ הגיע לעיר שכם שהיא אותו מקום של הר גריזים והר עיבל, ועוד היה בו, שהארץ עדיין לא הייתה שלו, וכמו שאומר הכתוב, והכנעני אז בארץ, וכן היה בכלל ישראל שנכנסו לארץ והגיעו לשכם כשהארץ טרם היתה שלהם (והסיבה שרצה הקב"ה שבני"י ילכו דייקא לסביבות עיר שכם עבור נתינת הברכות והקללות נבאר בעז"ה שם באותה פרשה).

דבר תימה דסימן לבנים אינו כפי סדר מעשי האבות

והנה בהמשך הפרשה חזינו (פסוק י) **ויהי רעב בארץ וירד אברהם מצריימה לגור שם.** דאברהם אבינו מחמת גודל הרעב שהיה בארץ ישראל ירד למצרים לשבור אוכל דשם לא היה הרעב.

והנה בהא המעשה אבות סימן לבנים היתה, דגם צאצאיו י"ב שבטי י-ה גם כן ירדו למצרים בעת שהיה רעב כבד בארץ ישראל, וכלשון הכתוב (בראשית מ"ב א' ב' ג') **וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. ויאמרו הנה שמעתי כי יש שבר במצרים וירדו אחי רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות. וירדו אחי יוסף עשרה לשבר בר מצרים.** ובפסוק ה' (שם) **ויבאו בני ישראל לשבר בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ כנען.** וירדו השבטים בני יעקב למצרים מחמת הרעב וכמעשה אברהם אביהם.

מה יעשה אדם הנמצא בשבת בהאטע"ל, שבכניסת וביציאת האדם לחדר נכבה או נדלק הלייט ודומיו

גוף השאלה

הנמצא בשבת בהאטע"ל, והמציאות של החדרים שם היא, שבעת שלא נמצאים אנשים בחדר הרי נכבה הלייט או הערקאנדישא"ן אוטמאטי"ש, וממילא בכל פעם שנכנס האדם לחדר נדלק הלייט או הערקאנדישא"ן וביציאתו הרי זה נכבה, וכך עשו בעלי ההאטע"ל ברצותם שלא לבזבז עלקטרי"ק מיותר.

אם כן מה יעשה האדם שנמצא שם על שבת.

ביש לו אפשרות לבטל העלקטרי"ק ודאי טוב

והנה בודאי אם יש לו אפשרות לבקש מבעלי ההאטע"ל והממונים לבטל את הפעולה האוטמאטי"ל הזו וודאי שיעשה זאת, אך מה יעשה באופן שאינו יכול לבטלן.

ההתר בזה דאינו עושה פעולת איסור ואין כוונתו ורצונו משום הלייט ודומיו

ובשיעור הקודם ביארנו, באופן שהאדם בעצם אינו עושה שום פעולת איסור, ואין ברצונו וכוונתו מאומה שיעשה האיסור הרי זה מותר. וכך גם הכא, דהאדם אינו עושה שום פעולת איסור אלא הוא נכנס ויוצא מהחדר להצטרכויותיו הרגילות, ומאליו קורה שנדלק או נכבה הלייט, ואין ברצונו ובכוונתו בכניסתו וביציאתו משום הדלקת הלייט או הערקאנדישא"ן אלא משום הכניסה לחדר גרידא, הרי זה מותר.

וכמו דהרשב"א התיר לסגור בשבת דלת הבית שיש בו צבי, מכיוון שהאדם היה סוגר דלת הבית בלאו הכי (ואפילו שנהנה מצידת הצבי גם כן מתיר הרשב"א), כי כך דרכו תמיד שסוגר הדלת בעת שיוצא או נכנס לביתו הרי זה מותר.

והנה שם חולק הר"ן היות וסגירת הדלת הוא גם הדרך האיך צדין את הצבי, אבל כאן בגוונא זו הוא כעין הליכה ברחוב ונדלק לייט"ס עי"ז (או שפותח הפרזידע"ר ועי"ז נכנס לשם אויר חם ודולק המנוע) שדיברנו עליה בשיעור ג' שהוא מותר, וגם בגוונא דידן אין הוא פועל כלום בפתיחת הדלת, רק שע"י שהוא בהחדר מרגישו הסענסא"ר ומדליק הערקאנדישא"ן וכדומה וממילא היות והוא אינו עושה פעולה להדליקה רק הוא הולך כדרכו וזה נדלק ממילא גם הר"ן החולק על הרשב"א שם בצידת צבי יודה כאן דמותר.

להלכה למעשה

ולהלכה, בנמצא בהאטע"ל שכזה, הרי באופן שנכנס ויוצא מהחדר לצרכו הפרטי, ואינו נכנס לחדר בעבור הדלקת הלייט ודומיו וכן אינו יוצא מהחדר בעבור כיבוי הלייט, הרי זה מותר דאינו עושה שום פעולת איסור, והדלקת או כיבוי הלייט אינו מתייחס להאדם.

ביה"כ שיש כל מיני פעולות הנדלקות אוטומאטי"ש בכניסת האדם לשם

וכדברים הללו שאל אחד מהתלמידים החשובים הי"ו, במי שיש

לו בביתו בחדר בית הכיסא וכדומה, כל מיני דברים הנדלקים אוטומאטי"ש בעת כניסת האדם לשם, כגון סטי"ם לפלא"ר שיתחמם בימות החורף, וכן ישנם כאלו שמתחיל לנגן מוזיק"ק וכל מיני מנגינות נעימות, או שנשטף הכלי במים אוטומאטי"ש בעת יציאת האדם משם וכדומה.

ומה יעשה האדם באופן ששכח לכבות את כל הדברים הללו מערב שבת, ונכנס בטעות שמה לחדר ומיד נדלקו כל הדברים הנ"ל, ויודע האדם שבצאתו מהביה"כ מיד יכבו כל הדברים הללו וכן ישטף הכלי במים אוטומאטי"ש. מה יעשה בגוונא זו, האם הוא צריך להישאר שמה עד צאת השבת ולא לצאת כי ביציאתו ישתנו כל פעולות הללו להיכבות או להדלק?

ההיתר בזה כסברא הנ"ל

ואמינא שכן הוא הדברים כדאמרנו לעיל, דודאי לכתחילה מחויב האדם לכבותו מערב שבת וצריך להקפיד על זה, אמנם באופן ששכח ואין לו כלל ביה"כ אחר בנמצא, יכול להיכנס לשם, וכן אם כבר נכנס לשם יכול לצאת.

וכסברא הנ"ל שביארנו, דכל היכא שעושה פעולת היתר באופן הרגיל, וכל כוונתו משום פעולת היתר ואין רצונו בכל פעולות האיסור שנפעלות וקורות בכניסתו וביציאתו משם, יכול להקל ולסמוך על זה ולהיכנס לשם באין לו אחר, וכן בנכנס בטעות יכול לצאת.

שנאת עכו"ם לישראל [ב]

תורה ומצוות, והכל מכח נגע ההשכלה שהכתה בהם ללא רחם.

(זה היה מה שהובא לה"טיילונג" באונגארין, שכשגדולי ומנהיגי אונגארין ראו מה שאירע ברחבי מדינות אייראפ"ע החליטו לעשות טיילונג עם המשכילים שהם אינם בגדר כלל ישראל, והיה בזה מחלוקת רבתי האם נכון לעשות כן או שאין להוציא אף אחד מגדר ישראל, ולמעשה תלמידי החתם סופר צדדו רבות שכן יש לעשות ה"טיילונג כי זה כל כך מזיק ליהדות וכפי אשר כבר ראו בשאר המדינות, וכך אכן עשו, ולמעשה כשזו עלתה בידם, זו הייתה הצלתה של מדינת אונגארין, שנגע ההשכלה לא נתפשט בהם כמו בשאר המדינות).

ההשכלה לא הורידה כלל את השנאה

ולמעשה המשכילים חשבו שעל ידי זה שיתדמו לנכרים תרד שנאתם, אמנם למעשה ההשכלה לא הסיר את השנאה כלל וכלל, ואדרבא הם שנאו אותם יותר, והצרות והפאגראמע"ן רח"ל נתגברו ביותר לאחר מכן, ויותר מזה - הגויים שנאו יותר את היהודי המשכיל מאשר ששנאו את היהודי הכשר, וכמו שראינו שהשחיטה הכי גדולה שהיה לבנ"י במשך גלותו נעשו מפני שמונים שנה דייקא ע"י הדייטש'ן ימ"ש.

והסיבה לזאת הוא פשוט מאוד, מכיוון **דבמתנהג כיהודי** עוד יכול לסבול הגוי במשהוא שיש לו כל הרבותא שהוא העם הנבחר ויש לו הגאווה יהודית, אך **במתנהג כנכרי** ויש לו גאווה והתרוממות שהוא העם הנבחר, הרי כועס עליו הנכרי ביותר, הרי אתה מתנהג ממש כמוני ומה טעם אתה מרומם ונעלה יותר ממני שאתה העם הנבחר, וזה גרם ליותר שנאה מהעכו"ם לישראל.

ואכן גם הדייטש'ן במלחמה הרגו כל אותם האנשים שהתנהגו כמו הגויים ואפילו שנים רבות, וכל זה מהסיבה הנ"ל.

(וזהו גם עניין שנאת היהודי החילוני ליהודי ששומר תורה ומצוות, שהוא מרגיש בנפשו נחות דרגא ליד היהודי הכשר ואינו יכול לסבול זאת).

ונחלתו, והרי כל הגדולה הזאת הגיע לישראל בהר סיני ששמה קיבלו ישראל את התורה והמצוות והסתפחו להיות לעם ה', ובשל כך עניין השנאה של עכו"ם לישראל שהגיע מהר סיני זה גופא מרמז ומסמל על כל עניין המהות של הר סיני, ששמה ישראל קיבלו את התורה ומזה נבע שנאת העכו"ם לישראל.

נגע ההשכלה שרצו המשכילים להתגבר על השנאה

וידוע עוד בעניין ההשכלה שנתפשטה מאוד בדורות הקודמים לפני כמאתיים שנים, ומשנתם הסדורה הייתה, שמכיון שהיה אז צרות רבות ורעות שהרעו הגויים לישראל במדינות אייראפ"ע תמידים כסדרם, טענו המשכילים שכל השנאה מגיע מזה שאנו מתנהגים באופן שונה מהגויים, אך כשנפסיק להתבדל ביננו ובין הגויים, ונתנהג רק בפנים בתוך הבית כיהודים כשרים, אמנם בחוץ נתחיל להדמות לגויים להתנהג כמותם וללבוש מלבושיהם וכדומה הרי תרד שנאתם עלינו ולא ירעו לנו.

ההשכלה התפשטה ביותר

וזה התחיל ביותר במדינת דייטשלאנד ונתפשט משם לשאר המדינות באופן מהליל ונורא וזה היה אחד מהחורבנות הגדולות של היהדות בימים ההם.

וכמו שהיה **בפראקנפורט** העיר שהיתה מקדמת דנא עיר ואם בישראל מלאה חכמים וסופרים, הגה"ק **הפלאה זי"ע** היה שם המרא דאתרא שנים רבות, שמה גם נולד הגה"ק **החתם סופר זי"ע** ונתגדל שמה, גם בבית החיים שם ניתן לראות שטומנים גדולי עולם כמו הגאון בעל **הפני יהושע זי"ע** ועוד, והיו שם אלפי אלפים של משפחות כשרות מישראל יראים ושלמים. אמנם כעבור שנים לא רבות הגיע לשם הגאון **רבי רפאל שמשן הירש צוק"ל** להיות שם רב ואב"ד, ולא מצא בעיר לדאבון לב אלא משפחות אחדות בלבד שומרי

תשובה - חלק ב'

בשבוע שעל"ט ביארנו אמיתת העניין שמצינו בחז"ל אודות השנאה הכבושה שיש בכל גוי בעצמיותו נגד כל בן ישראל, עיי"ש. ועתה נמשיך עוד בביאור העניין

טעם השנאה - מהר סיני

בביאור ענין שנאת עכו"ם לישראל ניתן לומר, דהנה חז"ל אמרו במס' שבת (פ"ט). **"דרב חסדא ורבה בר' דרב הונא דאמרי תרווייהו מאי הר סיני"**, הר שירדה שנאה לעכו"ם עליו". והיינו שמהר סיני קיבלו האומות העולם שנאה עזה לכלל ישראל.

ויש לעיין בביאור הדבר, דהטעם שנקרא הר סיני - **הר סיני** דייקא הוא לרמז על העניין הזה של שנאת עכו"ם לישראל, הלוא בהר סיני היה כל כך הרבה מאורעות נשגבות בכל העניין של קבלת התורה והמסתעף, ושפיר היה מוטב לקראו ההר הקדוש או ההר המזבח וכדומה, ומה טעם קיבל ההר את שמו 'הר סיני' לרמז על עניין שנאת עכו"ם לישראל שזהו לכאורה פרט קטן בכל העניין של הר סיני.

ויתכן לומר בזה דאכן הוא הדבר, דמהו הטעם שנכרי שונא כל כך את היהודי, הרי זה דווקא משום שהוא מרגיש שהיהודי נמצא במדרגה גבוה יותר ממנו והיהודי בא מהעם הנבחר וחשוב ונכבד הוא עד למאוד, וכאשר מרגיש זאת הגוי זה צורב את פנימיותו עד למאוד.

וביותר, דידוע דלישראל בטבעם יש להם גאווה מסוימת של ויגבה לבו בדרכי ה', די ש לו נשמה קדושה שהיא חלק אלוקי ממעל ומגיע ממקור גבוה ונעלה, וכל זאת מרגיש הנכרי ואינו יכול לסבול זאת, ומזה נובע שנאתו העזה לישראל.

יוצא ששנאת העכו"ם לישראל נובע מדיעתם והרגשתם שכלל ישראל המה העם הנבחר ויש להם תורה ומצוות והם עם ה'

נתנדב לזכות משה יהושע בן פייגה

נתנדב ע"י מו"ה ברוך לייפער
לע"נ אביו חיים מאיר בן משה צבי ע"ה



נתנדב לרפואת מלכה בלומה בת אסתר
לרפוי"ש

נתנדב ע"י נפתלי בינעט
לע"נ שאול בן מנשה

